

ARBOGA KOMMUN

Remissvar Regional Utvecklingsstrategi, RUS, Västmanland

Arboga kommun

Kommunstyrelseförvaltningen
2024-04-24

Innehåll

1	Synpunkter	3
1.1	Generella synpunkter	3
1.2	I remissen till uppdaterad RUS beskrivs ett antal utmaningar på både global, regional och lokal nivå. - Är de utmaningar som beskrivs relevanta? - Om inte, vad saknas och/eller vad kan strykas?	4
1.3	- Är strukturen med insatsområden och indikatorer ändamålsenlig?	5
	- Om inte, vilken struktur skulle ni vilja se i stället?	5
1.4	- Hur ser ni på upplägget med handslag?	6
1.5	Ser ni redan nu några konkreta områden som ett handslag mellan er organisation och Region Västmanland skulle kunna handla om?	6
1.6	Beskrivs de storregionala sammanhangen på ett sätt som stämmer överens med er syn på utveckling?	6

1 Synpunkter

1.1 Generella synpunkter

Regionen består av ett antal kommuner som var för sig har sin identitet, möjligheter och utmaningar. I den regionala utvecklingsstrategin behöver dessa identiteter beskrivas och integreras tydligare, för att strategin ska kunna riktas och tillämpas på ett ändamålsenligt sätt över hela regionen. Arboga har en stark identitet som försvarsstad med tillhörande försvarsindustri. Nyligen har en strategisk samverkan upprättats mellan Arboga kommun, Försvarsmakten, SAAB och Combitech samtidigt som nya samverkansformer arbetas vidare med för att stärka Försvarsmakten och försvarsindustrin ytterligare. Detta medför bland annat ett starkt bidrag inom arbetsmarknad och kompetensförsörjning till Västmanland, liksom till Sveriges arbete inom ramen för NATO.

Med anledning av just inträdet i NATO kan ett exempel lyftas för att illustrera vikten av att tydligare inkludera försvarsperspektivet. Sträckan längs med E18, Oslo-Stockholm är ett säkerhetsstråk som är av stor vikt för NATO och går genom ett flertal kommuner i Västmanland. Denna sträcka kan under vissa förutsättningar stationeras av tusentals NATO-anställda och därmed utgöra en avgörande strategisk försvarslänk i regionen, vilket då också påverkar kommunerna i hög grad.

En annan del av Arbogas identitet som också delas med många andra kommuner är närheten till vatten och Hjälmmaren, som inte nämns alls i remissversionen. Hjälmmaren är en sjö i regionen av betydande storlek som påverkar allt ifrån boendemiljöer till vattenförsörjning, vilket således även relaterar till ekologisk och social hållbarhet. Ett exempel på ett pågående projekt med potentiellt stora positiva effekter är Hjälmmaren som biosfärområde, vilket ger nya möjligheter till forskning och utveckling.

Regionen och dess kommuners relationer med andra närliggande regioner och städer behöver framhävas tydligare. Arboga har starka relationer till ett flertal kommuner inom bland annat region Örebro, Dalarna och Sörmland där det i vissa fall också finns fler gemensamma nämnare och beröringspunkter än inom Västmanland. Den regionala utvecklingsstrategin behöver lyfta de ömsesidiga

kopplingarna och sambanden över regiongränserna mer då dessa är av stor vikt för den regionala utvecklingen.

I Arboga har beslut fattats gällande byggnation av en solcellspark, vilken kommer färdigställas under aktuell strategiperiod. Detta kommer medföra en mycket stor kapacitetsökning avseende solcellsproduktion och är något som bör inkluderas i dokumentet och strategin framåt.

På sidan 23 under *Bostäder och livsmiljöer* bör det framgå att bostadsbyggandet har störtdykt under det senaste året, samtidigt som byggföretag går i konkurs.

Under kapitel 3.2. *Ett tillgängligt Västmanland* på sidan 24 nämns att *MälARBanan behöver byggas ut med fyrspår mellan Västerås och Stockholm*. Här är det av lika stor vikt att bygga ut med dubbelspår längs med hela sträckan Örebro-Arboga-Kolbäck. Infrastrukturen behöver stärkas över hela regionen och dess kommuner.

Vidare saknas under *Kraftförsörjning* på sidan 32–33 perspektivet att Västmanland har en omfattande landsbygd där nya innovativa lösningar behöver utvecklas för olika samhällstjänster. Det handlar då bland annat om utbyggd infrastruktur i form av fiber och mastsättning.

1.2 I remissen till uppdaterad RUS beskrivs ett antal utmaningar på både global, regional och lokal nivå. - Är de utmaningar som beskrivs relevanta? - Om inte, vad saknas och/eller vad kan strykas?

På övergripande nivå är de utmaningar som beskrivs relevanta. Barnperspektivet skulle generellt kunna framhävas tydligare och att särskild hänsyn tas till infrastruktur i regionens ytterkantströmden. Exempel på det är gång- och cykelvägar som behöver vara tillgängliga för alla, oavsett om individen bor i tätort eller på landsbygden.

En utmaning på samtliga samhällsnivåer som skulle kunna framgå tydligare är den negativa utvecklingen vad gäller säkerställandet av mänskliga rättigheter. Institutet för mänskliga rättigheter

publicerade nyligen sin årsrapport för 2024 där det beskrivs att tillgången till mänskliga rättigheter är sämre för vissa grupper, bland andra flyktingar och urfolk. En viktig aspekt här är kunskapen om rättigheter och dess innebörd, både bland alla rättighetsbärare och inom myndigheter. Vidare menar institutet att klimatförändringarna utgör ett övergripande hot mot mänskliga rättigheter, där grupper som äldre och personer med funktionsnedsättning i regel drabbas hårdare. Därtill kan klimatförändringarna hota kommande generationers rättigheter och livsvillkor.¹

En annan övergripande utmaning som skulle kunna beskrivas tydligare är målkonflikter inom ramen för hållbar utveckling och Agenda 2030. Ett exempel på sådan målkonflikt finns i energiområdet, där utbyggd vindkraft och vattenkraft kan motverka uppfyllelsen av miljö kvalitetsmål.²

Vidare skulle utmaningarna kring hållbar tillväxt kunna lyftas fram mer, särskilt med tanke på nuvarande ekonomiska läge. Åtgärder för att stärka den ekonomiska tillväxten ska i bästa fall vara i harmoni med sociala och miljömässiga aspekter, vilket kan innebära svåra avvägningar. Behovet av hållbart företagande och stärkt samhandling mellan myndigheter, näringsliv och civilsamhälle kommer vara fortsatt stort.³

Avsnittet om "Delaktighet" på sida 23 är nu i första hand beskrivande, vilket på ett sätt är bra. Här skulle det dock kunna föras in en mer strategisk riktning gällande hur regionen och kommunerna kan arbeta med exempelvis medborgardialog och ökat inflytande, vilket är något som bland andra SKR förespråkar.

1.3 - Är strukturen med insatsområden och indikatorer ändamålsenlig?

- Om inte, vilken struktur skulle ni vilja se i stället?

Strukturen är bra och ändamålsenlig, likaså indikatorerna.

¹ Årsrapport 2024 (Institutet för mänskliga rättigheter)

² Analys av synergier och målkonflikter i Sveriges frivilliga granskning av arbetet med Agenda 2030 (Stockholm Environment Institute 2021)

³ Universality and the SDGs: A business perspective (2016)

1.4 – Hur ser ni på upplägget med handslag?

Det är bra med tydlighet om vilka mål som ska prioriteras och att dessa målsätts för intervall fram till 2030. Det kan också behöva förtydligas ytterligare vad som avses med "handslag" och säkerställa att det utmynnar i konkret, praktisk verksamhet i kommunerna. Ett sätt är då att det framgår tydligt vad detta ska innebära i olika kommunala styrdokument.

1.5 Ser ni redan nu några konkreta områden som ett handslag mellan er organisation och Region Västmanland skulle kunna handla om?

Barn och ungas välmående:

- Det främjande, förebyggande samt åtgärdande arbetet kring den psykiska hälsan/ohälsan behöver struktureras och intensifieras
- Det främjande, förebyggande samt åtgärdande arbetet kring den fysiska hälsan/ohälsan behöver struktureras och intensifieras (livsstilsförändring, fysisk aktivitet)

Ett annat område är hur vi tillsammans kan trygga folkbildningen i kommunen, men även ett gemensamt arbete för att öka tryggheten hos både barn och vuxna.

1.6 Beskrivs de storregionala sammanhangen på ett sätt som stämmer överens med er syn på utveckling?

Ja, men hänsyn behöver tas till de mindre kommunernas utmaningar och förutsättningar.